

Fjalat e Paqes

*Jezusi u përgjigj:
"Të shëndoshët nuk kanë
nevojë për mjek, por të sëmurit.
Unë nuk erdha t'i thërras të
kthehen të drejtët,
por mëkatarët".
Lk. 5, 31-32*

Lajmëtar fetaro-kulturor i Arqipeshkvisë Metropolitane Shkodër - Pult Nr. 4 (141) Viti XX Qershor - Korrik 2018

Editorial

Sapo përfundoi Kampionati Botërorë i Futbollit. Miliona persona fiksuan shikimin tek topi që pasohej nga profesionistët e fushave të shpërndarë nëpër skuadra që përfaqësonin kombëtaret respektive. Sa emocione, sa brohoritje e thirrje, sa komente ... aq sa keqardhja kur largoheshin njënganjë përfaqësueset nga garimi. Të gjithë nënvizonin stilin apo gabimet e sportistëve ndërsa gara bëhej intensive dhe skualifikuese, e për dikë fituese.

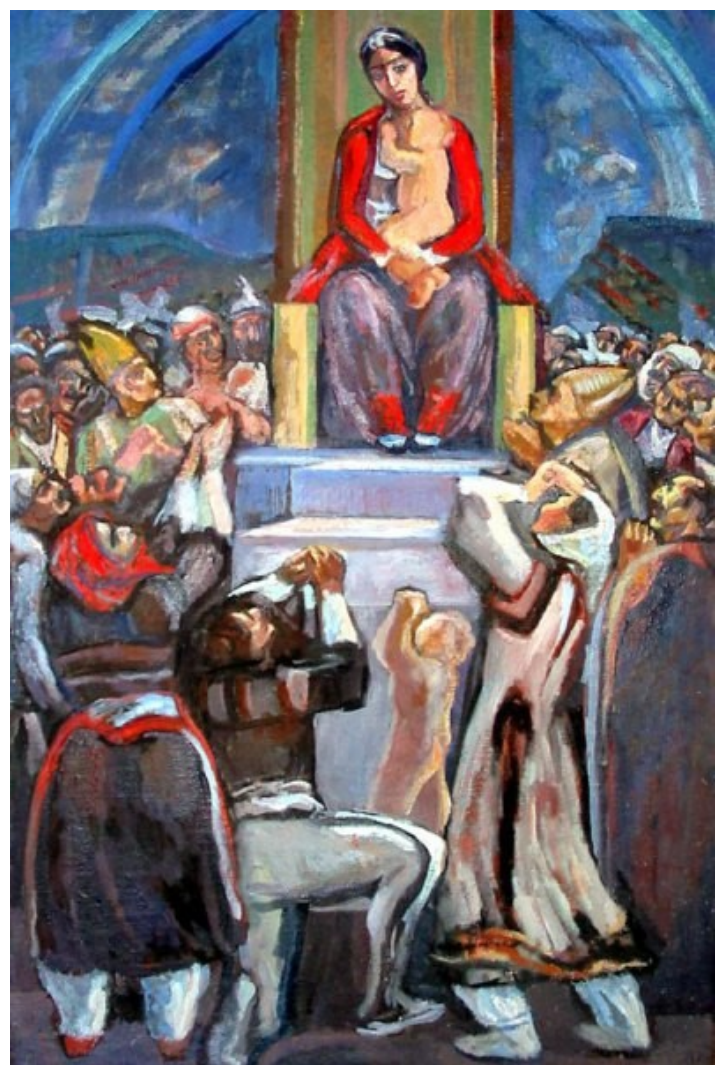
Në fakt është shumë popullor futbollit. Ai kërkon lojë në skuadër e ndoshta për këtë edhe tifozeria konsiderohet si pjesë e lojës, si lojtari i dymbëdhjetë në fushë. Secili nga futbollistët ka zonën e tij dhe është i përfshirë në skemën që tranjieri ka menduar për të arritur golin, fitore. Por goli dhe fitorja apo humbja janë vetëm maja e aisbergut në futboll. Talenti dhe puna stërvitore e përditëshme dhe serioze bëjnë që të formohen tiparet dhe reflekset për të gjetur kombinimin e golit e të fitoreve. Prandaj në fund të këtij botërori e të kësaj ngarkese emocionale që përjetuam ne si Redaksi dëshirojmë që të kontribuojmë me këto pakë rreshta si dhe duke pasqyruar disa nga aktivitetet shpirtërore e bashkësisformuese që përgjatë dymujorit të fundit kemi përjetuar si kishë dioqezane.

E mira, Mbretëria e Zotit, dhe lavdia e tij është qëllimi që çdonjëra nga gjymtyrët e Kishës duhet të realizojë. Por që kjo të realizohet nuk mjafton të botohen libra, apo të mbahen predikime. Nuk mjafton që të kemi shikimin e fiksuar tek "dikush" dhe të presin çfarë ai do të bëjë e çfarë ai do të na kërkoj. Por si në një lojë futbollit nevojitet që secili të zërë vendin e tij, pozicionin e tij brenda Bashkësisë së krishterë dhe të përpiqet të me dashuri ungjillore të bashkërendojmë përpjekjet tona që ta njohim më thellë Zotin e mishëruar dhe ti shërbejmë atij duke u shërbyer vëllezërve e motrave. Edhe kur jemi të lodhur, edhe kur përpjekjet tona duket se nuk po japin rezultatin e dëshiruar, nuk mund të ndalemi ... së bashku si një trup i vetëm (si një skuadër) duhet të përpiqemi për të dhënë më të mirën, dashurinë e ungjillit. Edhe kur gabojmë, edhe kur kundërshtari duket i egër e superior, nuk mund të ndalemi. Duhet të përpiqemi për Lavdin e Atij që na besoi të jemi të këtë fushë-betejë. Që e ndërthuri historinë e qënies sonë dhe na tha se trupi më i mirë nuk është ai që s'ka asnjë sëmundje, por ai që lufton çdo sëmundje falë dashurisë që ai mbolli ndër ne.

Si përpjekjet e një skuadre futbollit ashtu edhe bashkësitë tona të krishtera duhet të përpiqen për të mirën, lavdin e Hyjit, në një kohë kur të gjithë jemi duke luftuar një luftë të vështirë.

Diçka të tillë, Arqipeshkvi, meshtarët, rregulltarët dhe rregulltaret si dhe laikët e angazhuar janë përpjekur të realizojnë nga hiri i Zotit, dhe ne me shumë modesti dhe falenderim do të përpiqemi t'ua përcjellim ndër faqet në vazhdim.

Redaksia

3

Bekohet Kisha e re në Ashtë

4

**Presidenti i Republikës
dekoroi Imzot Angelo Massafra**

6

**Shugurimi meshtarak
i dom Jetmir Nikollit**

9

**Simpozium Ndërfetar
"Misteri dhe frytet e Lutjes"**

Papa Françesku i dhuron Kishës 14 Kardinalë

Të dielën, dt. 20 maj, në të kremtën e Rrëshajëve, Papa Françesku, në përfundim të lutjes *Ëngjëlli i Zotit*, i shpalli Kishës se do të emëronte 14 kardinalë të rinj, tre prej të cilëve janë mbi 80 vjeç, dhe se në vigjiljen e festës së Shën Pjetrit e Shën Palit, dt. 28 qershor do të ishte kremtimi i tyre. Të enjten, dt. 28 qershor, në Vatikan, u mbajt Konkistori i pestë i thirrur nga Papa Françesku në këto pesë vjet të papatit të tij. Në këtë kremtim që ka domethënie të veçantë edhe për vetë Papën, u emëruan 14 kardinalë të rinj. Papa iu drejtua kardinalëve të rinj dhe atyre të pranishëm në bashkëkremtim duke iu kujtuar që *“Kush dëshiron të bëhet më i madhi ndër ju, do të jetë shërbëtori juaj. ... T'ua lash këmbët të tjerëve, si Krishti, ky është më i larti titull”*. Këto porosi ua dha ndërsa së bashku me ta meditonte mbi pjesën e Ungjillit të Markut që u shpall solemnisht në këtë kremtim.

Kolegji Kardinalor tashmë përbëhet nga 226 kardinalë, nga të cilët 125 janë zgjedhës (do të thotë se mund të votojnë për Papën e ardhshëm) dhe 101 jo zgjedhës. Tashmë është tejkaluar numri i 120 kardinalëve zgjedhës (pra ata në rast të vdekjes së Papës duhet të zgjedhin Papën e ri) që ishte i fiksuar nga Papa Pali VI, por sipas llogarive brenda 12 muajve numri i tyre do të jetë përsëri 120 pasi 5 nga 125 do të mbushin moshën 80 vjeçare. Nga 125 kardinalët zgjedhës, 59 janë krijuar nga Papa Françesku, 47 nga Papa Benedikti XVI dhe 19 nga Shën Gjon Pali II. Shpërndarja e tyre gjeografike

është: 53 janë nga Evropa, 17 nga Amerika e Veriut, 5 nga Amerika Qendrore, 13 nga Amerika e Jugut, 16 nga Afrika, 17 nga Azia e 4 nga Oqeania. Edhe Shqipëria ka kardinalin e saj i cili është i dyti kardinal i shqiptarëve, Hirësia e Tij Ernest Simoni Troshani, dhe që ishte i pranishëm në kremtimin e Konkistorit të pestë të Françeskut të enjten, 28 qershor 2018.

Pas Konkistorit, Papa Françesku dhe kardinalët e rinj shkuan në manastirin “Nëna e Kishës”, për t'u takuar dhe lutur për pak çaste së bashku me Papa Benediktin XVI.

Krezmime dhe porosi nga Arqipeshkvi ...

Shtatë sakramentet janë mjetet e domosdoshme që i krishteri të pranojë e të rrënjosë veprën shpëtimtare të Krishtit në jetën e tij. Në këtë sakrament vetë Shpirti i Shenjtë i Zotit zbret mbi besimtarin dhe duke i dhënë shtatë dhuratat përtërin në të pagëzimin dhe fenë. Që nga ngjitja e Krishtit në qiell me trup, apostujt dhe të gjitha Bashkësitë e veprave të apostujve e kanë përjetuar ardhjen e Shpirtit të Shenjtë si element themelor për përparimin e Mbretërisë së Zotit. Ai ka udhëhequr e vazhdon ta udhëheqë Kishën dhe secilin që kërkon Zotin dhe shndërrimin e jetës. Edhe në Dioqezën tonë vepra e Zotit vazhdon. Ai nëpërmjet Barit-Ipeshkvit përforcon dhe derdh në jetën e besimtarëve hilet e Krezmimit. E në fakt janë rreth 600 të rinj e të reja që sivjet morën sakramentin e Krezmimit nga Arqipeshkvi ynë, Imzot Angelo Massafra. Ai nga muaji shkurt e deri në qershor shëtit të gjitha famullitë e dioqezit duke shpërndarë Shpirtin e Shenjtë e duke lënë porosi që të rriten bashkësitë në fenë.

Ndër kishat e Prekalit, Hotit, Fermentimit, Bajzës, Dajçit të Bregut të Bunës, të Shën Françeskut – Shkodër, të Selcës (Kelmend), në Kishën Katedrale dhe tek kisha e Arrës së Madhe, në kishën e Shën Kollit – Shkodër, të Gurit të Zi, të Boriçit, të Kastratit, të Beltojës, të Trushit, të Stajkës, të Dobraçit, të Jubanit dhe të Obotit dhe për ta përfunduar në Shedi-Rragam, u dha Krezmimi dhe Zoti u lut që të rinjtë e të rejat të jenë nën ndikimin e Shpirtit të Shenjtë.

Të kremtuarit të shoqëruar nga familjarët dhe nga nuntat e nuneshat e pranuan këtë dhuratë të madhe si pjesë e asaj kishe që Krishti i besoi të transmetonte Fjalën e Tij dhe gjestet, që atë e bëjnë të pranishme për dobinë e jetës shpirtërore dhe njerëzore.

Në çdo meshë ku ndau Krezmimin, Arqipeshkvi la edhe 4 porosi që të ndiqen nga Bashkësitë e krishtera.

1. Të lusim Zotin për thirrjet, shenjtërinë e thirrjeve që kemi si dhe për thirrje të reja meshtarake dhe rregulltare. Ai nxiti të rinjtë e të rejat që nëse e dëgjojnë thirrjen të mos ngurrojnë t'i përgjigjen pozitivisht Zotit sepse dashuria dhe miqësia me të ia vlen. Ai nuk tradhëton dhe i jep jetës së shërbëtorëve të tij fatin e lumtur të të

qëndruarit afër Atij që është vetë jeta.

2. Fejesat dhe martesat e kombinuara (me shkuesi). Akoma vazhdon një situatë e keqe. Shumë prej vajzave i fejojnë të mitura dhe më keq pa pëlqimin e tyre. Në këtë mënyrë jeta në çift kthehet në ferr. Prandaj nuk është e drejtë që të shkatërrojmë jetën e atyre që ndoshta nuk kanë mundësi të vendosin për shkak të një mentaliteti që me patjetër duhet të ndryshojë.

3. Shortet dhe falli është një tjetër plagë sociale dhe shpirtërore. Kjo padit një nivel të ulët inteligjence dhe shpirtëror. Është punë e djallit përfshirja në këto banalitete. Nuk mund t'ia besojmë jetën atyre që na mashtrojnë me gjeeste kotësie dhe thurin një mentalitet skllavërie. Lidhur ngushtë me këtë është robëria e magjisë. Ka ende shumë ndikim kjo gjë në disa zona të Dioqezit. Edhe kjo gjë padit një situatë të dobët shpirtërore pasi i ligu fiton terren në ata që nuk kanë në zemër Zotin dhe besimin në Zotin. E keqja largohet jo me "marifete të të dijshtëmëve" që janë po aq djallëzore, por me fe dhe me hirin e Zotit që buron nga njohja e thellë e tij dhe pranimi i sakramenteve dhe i jetës me Zotin.

4. Një tjetër plagë është ajo e pornografisë. Aksesi i lehtë nëpërmjet internetit në pamjet e pornografisë mundëson që edhe një fëmijë të mund të bie lehtësisht në kontakt me pamje të tilla. Por pornografia është e dëmshme edhe për të rritur e aq më shumë për fëmijë e adoleshenta. Ajo dëmton shumë pastërtinë e jetës shpirtërore e në të njëjtën kohë krijon një dobësim të vullnetit si dhe probleme psikologjike që më pas deformojnë pjekurinë e jetës seksuale. Etërit e kishës na kanë lënë një pasuri të pashoqe kur na kanë mësuar se veseve duhet t'u përgjigjemi me virtyte. Është detyrë e jona si besimtarë të ushtrohemi në virtyte e t'u bëjmë ballë veseve që dobësojnë vullnetin për t'u përgjigjur thirrjes në shenjtëri që sakramentet rrënjosën në ne.

Në fund të kremtimeve Arqipeshkvi falenderoi famullitarët dhe motrat si dhe katekistët për angazhimin e tyre në transmetimin e të vërtetave të fesë dhe u përshëndet me të gjithë të pranishmit.

Bekohet Kisha e re në Ashtë

Me 5 Korrik 2018 në nder dhe lavdi të Shenjtërueshmes Trini, pas dy vitesh punë, Arqipeshkëvi Imzot Angelo Massafra bekoi Elterin dhe Kishën e re Kushtuar Zojës Rruzare dhe të Lumve Martirëve të Shqipërisë.

Në këtë Kremtim morën pjesë një numër shumë i madh besimtarësh nga fshati Ashtë dhe nga fshatrat përreth, gjithashtu ishin të pranishëm ata që dhanë kontributin e tyre me lutje, me punë, dhe me kontribut ekonomik. Bashkëkremtuan në Meshën e Shenjte: Vikari i përgjithshëm Dom Nikolin Toma, Vikari zonal Dom Rolando Reda, Administratori i Famullis At Angelo De Padova, Fra Aurel Gjerkaç o.f.m Kustod, Dom Renzo Gradara nga Dioqeza e Rimitit, dom Gjergj Simoni, dom Charbel Bachour, dom Raffaele Gagliardi, Dom Martin Jaku, dom Leonardo Falco, dom Artur Jaku, fra Dario Ardillo, fra Dedë Gjoka, Fra Luigi Aluissi, Dom Dedë Demaj, fra Vincenzo Focà, fra Gjon Shtjefni, gjithashtu edhe Diakonet dom Kristian Marku dhe dom Gentian Sema. Në këtë kremtim ishte e pranishme Nëna Gjenerale e Motrave Punëtore të Ungjillit Shenjtë e shoqëruar nga motër Roza së bashku me Motrat Eva Donata dhe Violeta. Ishin të pranishëm vëllezërit e Nënë Terezës Bushat, Motrat Françeskane të Jezusit Fëmijë, motrat Salvatoriane, gjithashtu edhe Motrat Françeskane të Bamirësis të Fshatit Melgush. Nuk mund të mungonin edhe delegacionet nga vendet e ndryshme të Italisë që me lutjet dhe dhuratat e tyre mbështesin misionin tonë dita-ditës. Ishin të pranishëm miq nga San Marzano (Ta) fshat Arbëresh, San Cesario Lecce dhe përfaqësues të Shoqates Laboratori Credenti nga Dioqeza e Lodit.

Ishin të pranishëm gjithashtu edhe autoritet lokale, zotëri Zef Hila

Kryetar i Bashkisë Vau Dejës me bashkëpunëtorët e tij.

Pas Kremtimit që u përjetua me thjeshtësi dhe me falenderim të gjallë Zotit për këtë dhuratë të madhe, At Angelo falenderoi Arqipeshkëvin dhe të gjithë ata që kanë punuar pa interes personal, me drejtësi, vërtetësi dhe sakrificë duke thirrur mbi të gjithë bekimin e Zotit që i sheh zemrat e të gjithë atyre që kanë dhuruar me dashuri. Pas mbarimit të meshës, në oborr të Kishës u shtrua darka për të gjithë (rreth 400 vetë) dhe u bë një festë lavdërimi dhe falenderimi. Mbi kampaniel janë vendosur dy këmbana, njëra e Kishës së vjetër dhe tjetra dedikuar zonjës Mariagrazia De Padova nga San Marzano (Ta) një nënë e re e vdekur dy vite më parë e cila ka dhuruar organet. Mbi kampaniel është vendosur edhe një trupore e Jezusit që bekon, e punuar në rezinë e dhuruar nga zonja Vittoria Ladiana nga Massafra dhe një Majolikë e çmuar e Zojës Rruzare e rrethuar nga 38 trëndafila (që përfaqësojnë 38 Martirët) e dhuruar nga dom Luigi Aversa nga Salerno. Bankat e Kishës janë dhuruar nga famullia françeskane e Shna Ndout në Lecce, truporja e Zojës së Fatimas është dhuruar nga ipeshkëvi mons. Claudio Celli, truporja e Shna Ndout nga fretnit minorë të Lecce-s, Kryqi i shën Damianit nga Meshtarët don Ëlilliam Ingrosso, Don Graziano Mastroleo e don Andrea Rosati. Elteri vjen nga Famullia Shën Karlo Borromeo në San Marzano (Ta) ashtu si edhe udha e Kryqit e vitit 1988 e artistit Fischietti. Ndërmjet kësaj gazete duam të falenderojmë me të vërtetë të gjithë bamirësat që në një mënyrë apo në një tjetër kanë mundësuar që kjo vepër e mrekullueshme të realizohej për më të madhen Lavdi të Hyjit, të Zojës Rruzare, të të Lumve Martirëve të Shqipërisë dhe të popullit të Hyjit në Ashtë.

Presidenti i Republikës, Sh. T. Z. Ilir Meta vlerësoi sot Arqipeshkvin e Shkodrës, Imzot Angelo Massafra-n me Dekoratën “Nënë Tereza”:

“Për kontributin e shquar në drejtim të ripërtëritjes shpirtërore të besimit katolik në vendin tonë, për nxitjen, inkurajimin e promovimin e vazhdueshëm të bashkëjetesës paqësore, harmonisë dhe dialogut ndërfaqësor dhe në mirënjohje ndaj përkushtimit të paepur për zhdukjen e fenomenit të gjakmarrjes dhe rivendosjes së pajtimit kombëtar”.

Fjalimi i Presidentit, SH.T.Z. Ilir META, me rastin e akordimit të Dekoratës “Nënë Tereza” Imzot Angelo Massafres - 27 Qershor, në Presidencë.

I nderuar Imzot Angelo Massafra,
I nderuar Zoti Ambasador,
Të nderuar përfaqësues të klerit katolik,
Të nderuar të ftuar,

Sot kam privilegjin dhe kenaqësinë e veçantë të nderoj me Dekoratën e Lartë “Nënë Tereza”, një arbëresh me vlera të jashtëzakonshme patriotike, fetare dhe humaniste – Imzot Angelo Massafren, Arqipeshvin e Shkodër - Pult dhe njëkohësisht Presidentin e Caritas-it Shqiptar.

Ky vlerësim solemn për Imzot Massafren mishëron simbolikën e duhur sepse nga njëra anë përkon me jubilen e Vitit të Skënderbeut dhe nga ana tjetër dekorata mban emrin e “shenjtores” së madhe për mbarë njerëzimin, “Nënë Tereza”.

Kontributi i Imzot Massafres në Shqipëri, tashmë prej më shumë se 25 vitesh - si një “udhëheqës shpirtor” dhe një klerik i devotshëm nuk mund të përkufizohet vetëm në rolin e tij të rëndësishëm në jetën dhe aktivitetin e komunitetit katolik shqiptar.

Veprimtaria dhe përkushtimi i tij jetësor shkon madje përtej kornizës religjioze për kultivimin dhe promovimin e vlerave tona unike të bashkëjetesës dhe tolerancës ndërfetare.

Imzot Massafra me dashurinë dhe dimensionin universal të një humanisti, ka sakrifikuar shumë në misionin e tij në luftën kundër fenomenit të kahershëm dhe plagës së dhimbshme të shoqërisë tonë, pikërisht atë të gjakmarrjes.

Sot kemi dëshmitë shpresëdhënëse të dhjetëra familjeve, të cilat me ndërmjetësimin personal të Imzot Massafres dhe në emër të besimit të tyre, i kanë falur gjakun njëra-tjetrës.

Ka ardhur koha që ta kthejmë këtë shembull frymëzues paqeje dhe

pajtimi të Imzot Massafres në misionin e mbarë shoqërisë shqiptare për ta “arkivuar” një herë e mirë fenomenin e gjakmarrjes në “muzeun e historisë”.

Predikimet e vyera të Imzot Massafres për paqen, dashurinë dhe jetën, nuk kanë prekur vetëm zemrat dhe mendjet e besimtarëve katolikë brenda mureve të kishës, por kanë qenë dhe mbeten mesazhe aktuale dhe këmbanë alarmi për të gjithë ne, sidomos në drejtim të brezit të ri për ti mbajtur të rinjtë tanë larg veseve dhe “sëmundjeve të kohëve moderne” siç janë droga, bixhozi apo alkoli.

Të dashur miq,

Imzot Massafra ka një rol të pazëvendësueshëm në rimëkëmbjen dhe riorganizimin e institucioneve të kishës katolike shqiptare pas viteve 90', sikurse ka një meritë të pamohueshme në shkollimin dhe përgatitjen intelektuale të shumë djemëve dhe vajzave, kryesisht atyre të zonës së Shkodrës dhe Dukagjinit.

Vlerësimi për Imzot Massafren nuk do të ishte i plotë nëse nuk do të përmendnim angazhimin e tij të vyer në shumë projekte bamirësie në ndihmë të shtresave dhe komuniteteve më të marxhinalizuara të shoqërisë tonë. Në këtë kontekst, secili prej nesh dhe të gjithë së bashku duhet të tregojmë më shumë solidaritet dhe angazhim konkret për ta luftuar seriozisht plagën e varfërisë, e cila është armiku kryesor i progresit social dhe zhvillimit ekonomik të një vendi. Gjithashtu, Imzot Massafra ka një kontribut të qënësishëm edhe në mikpritjen e mijëra vëllezërve dhe motrave kosovare në Shkodër, të dëbuar si refugjatë gjatë kohës së luftës së Kosovës.

Në mbyllje të kësaj fjale të shkurtër, nuk mund të fsheh krenarinë shqiptare për Imzot Massafren, sepse ai simbolizon shembullin më fisnik të një arbëreshi të rikthyer në tokën e të parëve të tij, në përmbushje të “amanetit” të heroit tone kombëtar Gjergj Kastriot Skenderbeut dhe të misionit të shenjtores tonë “Nënë Tereza”.

Fjala përshëndetëse e Sh. T. Imzot Angelo Massafra pas dorëzimit të dekoratës, në Presidencë

Shumë i nderuar Zoti President i Republikës,
I dashur Nunci Apostolik
Të dashur Ipeshkevij dhe meshtarë,
Te dashur miq dhe të ftuarit,

Ndihem shumë i nderuar që sot marr dekoratën “Nënë Tereza”, pak më shumë se 25 vjet prej ardhjes sime në Shqipëri si misionar dhe 21 vjet prej shugurimit tim si Ipeshkëv për të mirën e kësaj toke dhe të këtij populli shqiptar.

Origjina ime arbëreshe gjithmonë më ka bërë që të kem një shikim të drejtuar kah “toka përballë” meje, ndërsa në Pulje, që është pikërisht përballë Shqipërisë, bëja detyrat e mia si frat françeskan, në pritje të ditës kur do të ishin hapur kufijtë dhe do të kishte ardhur liria.

Zoti deshi që ëndrra ime të realizohej. Nuk e dija se çfarë do të kisha gjetur në tokën përballë meje, apo më saktë, e merrja me mend, por takimi me realitetin më bëri të kuptoj që kishte vërtet shumë punë, në të gjitha pikëpamjet: njerëzore dhe shpirtërore.

Dhe kështu, prej shërbimit të thjeshtë të bashkëndarjes së përshpirtërisë françeskane me ata fretër të rinj, që i afroreshin Urdhrit tonë rregulltar, më është dashur të bëj një shërbim edhe më

të vështirë, atë të përgjegjësisë mbi pjesën më të madhe të popullsisë katolike shqiptare, që edhe sot e kësaj dite shërbej dhe do të shërbej derisa të kem mundësi.

Jam frat françeskan dhe ipeshkëv misionar: një arsye e dyfishtë për të qenë pranë popullit dhe me popullin; një popull që aq shumë ka vuajtur dhe që meriton shpërblimin shoqëror dhe njerëzor që i takon. Por, si ipeshkëv, kam edhe detyrën e vështirë për të qenë “roje” vigjilente, domethënë për të dalluar nga larg mundësitë dhe rreziqet që mund ta godasin popullin që më është besuar. Disa prej këtyre i kemi denoncuar publikisht së bashku me sivëllezërit e mi ipeshkvij dhe me përgjegjësit e besimeve të tjera fetare.

Rreziqe të tjera dhe të reja, për fat të keq, shihen në horizont dhe në momentin e duhur do t'i paraqiten atyre që kanë detyrën delikate të vigjëlojnë mbi të mirën e Kombit, qytetar i të cilit kam nderin të jem, por jam edhe, si rrjedhim, pjesë përbërëse dhe aktive e tij.

E gjithë kjo për të shprehur falënderimin tim më të vërtetë dhe më të ndier për dekoratën që sot më jepet, por edhe për t'ju siguruar se do të vazhdoj të jetoj dhe të veproj për të mirën e Kombit tonë dhe të Kishës, të cilës ia kam dhuruar jetën time.

Këtë dekoratë ua kushtoj “Kishës Martire në Shqipëri” dhe “të varfërve më të varfër”, që ishin në zemrën e Shenjtes sonë Nënë Tereza të Kalkutës.

Shumë faleminderit, Zot President!

*“Gjithçka mundem me ndihmën e Atij që më jep fuqi”
Fil. 4,13*

Shugurimi meshtarak i dom Jetmir Nikollit

Edhe një herë kemi dëshirë të falenderojmë Zotin për këtë dhuratë që i ka bërë Kishës së gjithmbarshme, por në mënyrë të veçantë Dioqezës Shkodër-Pult, me shugurimin meshtarak të dom Jetmir Nikollit nga famullia e Shën Rrokut, Rranza-Bushat. Dom Jetmiri ka lindur në Pukë me datën 5 tetor 1983. Në vitin 1999 ka filluar Seminarin e Ulët në Shkodër. Pas një viti përgatitjeje që quhet viti i propedeutikut, në vitin 2004 ka filluar Seminarin e Lartë. Në vitin 2009, në përfundim të vitit të dytë të teologjisë, ka ndërprerë studimet e larta duke u shkëputur nga ecja në Seminar. Po në të njëjtin vit ka filluar studimet në Fakultetin e Mjekësisë dhe Kirurgjisë. Pas shtatë viteve studime diplomohet në Mjekësi dhe Kirurgji, në vitin 2015 dhe pasi fiton të drejtën e ushtrimit të profesionit në Romë, është regjistruar pranë Urdhrit të Mjekut në Tiranë. Po atë vit rikthehet përsëri në Seminar për të rimarrë studimet e teologjisë. Pasi ka kryer studimet e teologjisë shugurohet Diakon më 18 tetor të vitit 2018 nga Shkëlqësia e Tij Imzot Angelo Massafra në Dioqezën e Shkodrës. Në janar të vitit 2018 ka filluar specializimin në fushën e psikoterapisë në Bari të Italisë.

Ashtu sikurse Tradita e Kishës e parasheh, të gjithë të përkushtuarit përpara se të marrin shugurimin diakonal dhe atë meshtarak, duhet të bëjnë betimet, duke shprehur kështu gatishmërinë që prej atij momenti t'i përkasin plotësisht Zotit duke ia dhuruar atij krejt jetën. Ato betime që dom Jetmiri ka bërë sjellin edhe një herë në të vetëdijen që nuk i përket më botës, por i përket plotësisht Krishtit, sepse “Zoti është pjesa e trashëgimit tim”. Dom Jetmiri premtimet meshtarake i ka bërë në famullinë e Shën Rrokut, Rranza në praninë e disa meshtarëve dhe besimtarëve, aty ku ka shërbyer edhe si diakon. Me datën 29 qershor ne festën e shën Pjetrit dhe shën Palit u shugurua meshtar në Katedralen e Shkodrës përmes vendosjes së duarve të Shkëlqësisë së Tij, Imzot Angelo Massafra, në praninë e një numri të madh meshtarësh, familjes së tij, të një numri të madh besimtarësh të ardhur nga famullitë e ndryshme të mbarë dioqezës së Shkodrës,

dioqezave të tjera dhe të disa miqve të tij që kishin ardhur vetëm për këtë rast nga Amerika dhe Italia. Me datën 30 qershor kremtoi meshën e tij të parë në famullinë e Shën Rrokut, Rranza.

Edhe një herë me shpirt falënderues ndaj Hyjit për këtë dhuratë që na ka bërë, duke e bërë dom Jetmirin shërbëtorin e vet më të ngushtë, në shërbimin e altarit. Zoti e ndihmoftë këtë meshtar të ri dhe e udhëheqtë me Shpirtin e vet të Shenjtë! Lutuni për të!

d. Kristjan Marku

“Gjithçka mundem, me ndihmën e Hyjit që më jep fuqi” (Fil.4,13). Me këtë citim nga Shkrimi Shenjt, Arqidioqeza Shkodër-Pult, shpalli Shugurimin Diakonal të seminaristit të kësaj dioqeze Jetmir Nikollit.

Rrugëtimi i Dom Jetmiri, deri në shugurimin diakonal, jo vetëm që nuk është i shkurtër, por është i pasur me shumë hapa të ndërmarrë nga ai, për të qenë sa më afër Zotit e sa më pranë njerëzve, si edhe sa më i denjë për misionin e tij.

Dom Jetmiri, lindi më datë 05.10.1983, në Pukë, por në vitet 1990, familja e tij u vendos në fshatin Sumëz, të Bushatit, famullia “Shën Rroku”.

Mësimet e para, Dom Jetmiri i mori në vendlindje, për të vazhduar pastaj, pas shpërnguljes, në shkollën 8-vjeçare në Rranza. Në vitin 1999, ndryshe nga pjesa dërrmuese e të rinjve adoleshentë, të cilët ishin në kërkim të zbulimit të përvojave të lëvizjes së lirë që kishin filluar në Shqipëri, ai do të ndërmernte një hap shumë të guximshëm, hyrjen në Seminarin Ndërdioqezian “Nëna e Këshillit të Mirë”, me dëshirën për të zbuluar nga afër Hyjin. Kështu, Dom Jetmiri filloi gjimnazin në ish-kolegjin saverian, sot shkolla e mesme “Atë Pjetër Meshkalla”.

Në gjithë këtë udhëtim Dom Jetmirin, do ta shoqëronte dëshira e madhe për përvetësimin e njohurive që shpaloseshin mrekullisht në seminar nga formatorët jezuitë dhe dioqezanë, që pa diskutim do të linte gjurmë në kujtesën e tyre, si një student me vullnet të hekurt për të marrë më të mirën e për të shkëlqyer në çdo sipërmarrje gjatë procesit të këtij formimi.

Ndoshta një trashëgimi familjare e transmetuar nga nëna, bëri që një dëshirë e hershme jo vetëm të mos shuhej, por me kohën të rritej e të bëhej më e madhe, aq sa një ditë Dom Jetmiri vendosi ndërprerjen e studimeve në Seminar, për të vazhduar studimet në Universitetin Katolik “Zoja e Këshillit të Mirë”, në Tiranë, në degën e mjekësisë. Në vitin 2015, Dom Jetmiri diplomohet me rezultate të shkëlqyera duke marrë titullin “Mjek i Përgjithshëm” dhe më pas për ta përsosur formimin e tij, po këtë vit në Universitetin “Tor Vergata”, në Romë. Ai jep provimin e shtetit, duke fituar të drejtën e ushtrimit të profesionit të mjekut në gjithë Bashkimin Europian.

Viti 2015, do të shënohej në kujtesën e Dom Jetmiri, si viti i realizimit të premtimeve ndaj Hyjit dhe vetes, sepse këtë vit ai u kthye sërish në seminar, tashmë i dashuruar më shumë se kurrë me Hyjin, për të çuar deri në fund rrugëtimin e nisur, por jo të përfunduar. Pas përfundimit me sukses të programit formues në seminar, me datë 18.10.2017, me vendosjen e duarve të Shkëlqësisë së Tij, Imzot Angelo Massafra, Dom Jetmiri shugurohet diakon dhe menjëherë pas shugurimit, dërgohet në famullinë “Shën Rroku”, Rranza-Bushat.

Këtu fillon njohja jonë më nga afër me Dom Jetmirin, i cili përgjatë të gjitha ditëve të qëndrimit në famullinë tonë, nuk ngurroi të ofrohej në të gjithë format për të mirën e komunitetit, në shpalljen e Fjalës së Hyjit, në shërbim të të sëmurëve. Veçanërisht, gjatë kësaj kohe, vëmendja e tij u përqëndrua në edukimin tonë, të rinjve të famullisë, për të rrënjësuar në ne vlerat e jetës, ato vlera të cilat duhet të jenë në themel të secilit prej nesh, për një formim arsimor e profesional, për krijimin e një familjeje të shëndoshë në përngjasim të Familjes së Shenjtë, për t'u gjendur pranë nevojtarëve, për të ndarë të mirat me të tjerët e, më në veçanti, për të qenë mik i vetes dhe mik i mikut. Por, Dom Jetmiri, nuk u ndal në të qenurit angazhuar në formimin e mëtejshëm profesional, sepse gjatë kësaj kohe dioqeza i kërkoi të fillonte një specializim katër vjeçar për “Psikoterapi”, në shkollën “Psicoterapia Cognitiva Post-Razionale”, në Itali. Për të mos mbaruar me kaq, emrin e tij do ta

gjejmë në shumë libra të autorëve të ndryshëm të përkthyer në gjuhën shqipe, në rolin e përkthyesit apo të redaktorit.

Nëse do të veçoja diçka nga takimet me Dom Jetmirin, do të ishte jo vetëm prania e tij në mënyrën më kontribuese e organizative të mundshme, por edhe mësimet për jetën që transmetonte në takimet e të rinjve.

“Mos kini frikë të jeni vetvetja, të duani e të lejoni t’ju duan, sepse dashuria transformon jetën, sepse pa dashurinë do të mbaronte gjithçka. Mos kini frikë të jeni mik i Hyjit, madje edhe i njerëzve që duken të vegjël, sepse para Hyjit jemi të gjithë të mëdhenj dhe të aftë për ta shndërruar botën në një vend më të mirë. Miqësia, ajo që buron prej “përrenjve” të pastërtisë, të zbulon fytyrën e Hyjit, e bën udhëtimin tonë për në shtëpi më të lehtë, më të hareshëm e më të bukur. Sepse njeriu është i krijuar për të dashur dhe për t’u dashur, është krijuar për të hapur dhe për të shpallur rrugët drejt Hyjit, që në të, të kalojnë edhe jo besimtarët. Duke qenë mik i Hyjit, mik i vetes e mik i mikut, kemi realizuar misionin për të cilin jemi krijuar”. Ky mësim për jetën, dhe jo vetëm, do të na e kujtojë Dom Jetmirin dhe shërbimin e tij për një vit radhazi në famullinë tonë.

“Ti do të ma tregosh udhën e jetës” (PS. 16,11), ishte citimi që u zgjodh nga Dom Jetmiri për shpalljen e shugurimit të tij meshtarak. Me vendosjen e duarve të Shkëlqësisë së Tij, Imzot Angelo Massafra, ai u shugurua meshtar në katedralen e Shën Shtjefnit, në Shkodër, më datë 29.06.2018. E, me të vërtetë, Hyji ia tregoi atij udhën e jetës, sepse një rrugëtim i tillë kaq emocionues dhe që vazhdon, nuk do të ishte i mundur pa udhëheqjen e Hyjit. Dom Jetmiri e mbylli me sukses shërbimin e tij në famullinë tonë dhe, më datë 30.06.2018, ai kremtoi Meshën e tij të parë në kishën e Shën Nikollit në Rranza, në prani të familjes së tij, të shumë miqve dhe të banorëve të famullisë “Shën Rroku”.

Kristiana Rrotaj

Asamblea Dioqezane për meshtarët

Më datën 26 qershor, në ambjentet e Fshatit të Pagues, u mbajt Asambleja Dioqezane për të gjithë meshtarët e dioqezit. Arqipeshkvi, Imzot Angelo Massafra së bashku me meshtarët diskutuan mbi organizimin e zyrave të ndryshme dioqezane dhe mbi disa çështje kishtare që hasen në jetën e përditshme të famullive. Në këtë takim, Arqipeshkvi dhe bashkëpunëtorët e tij në Kurien Dioqezane paraqitën strukturën e re për mirëfunksionimin e zyrave të Dioqezës. Kjo strukturë, dëshiron të jetë një hap konkret, i cili buron nga Letra Baritore "Gëzimi i Dëshmisë", që Ipeshkvi i ka drejtuar Dioqezit e u promovua më 15 shtator 2017. Bashkëndarja e përvojës baritore dhe diskutimet e meshtarëve ishin një tjetër moment në këtë Asamble. Ata shpalosën aty dëshirat dhe ndjenjat e popullit besimtar dhe njëheri edhe elementet që nga puna baritore nuk rezultojnë të jenë të suksesshme. Nuk mungoi vëmendja ndaj fenomenit të emigracionit dhe të asistencës që Dioqeza duhet t'u ofrojë atyre që jetojnë në emigrim.

Meshtarët së bashku

dom Dritan Ndoci

“Sa punë e mirë e gjë e bukur është kur vëllezërit jetojnë së bashku” (Ps 133,1).

Patjetër që nuk ishte hera e parë që rrinim e bisedonim me njëri-tjetrin, por ishte ndër të paktat raste kur ne, meshtarët e dioqezës së Shkodrës, u organizuam të bënim një shëtitje formimi së bashku, pjesë e formimit të vazhdueshëm të klerit. Edhe Arqipeshkvi ynë Imzot Angelo Massafra iu bashkua me shumë dëshirë kësaj nisme, e cila bën pjesë në nismat e ndryshme që merr çdo ipeshkëv në dioqezën e vet për formimin e vazhdueshëm të meshtarëve. Bëhej fjalë për një shëtitje-formimi, e cila në fokusin e saj nuk kishte edhe aq dëshirën për të eksploruar vende të reja, sesa dëshirën që të rrinim së bashku e të njiheshim më mirë me njëri-tjetrin. Ishin vetëm dy ditët që kishim në dispozicion – datat 18 e 19 qershor – por mjaftuan për të vizituar një pjesë të juglindjes së Shqipërisë dhe qytetin e Ohrit në Maqedoni.

Qyteti i bukur i Pogradecit tërheq gjithnjë me mrekullitë që ofron bukuria e liqenit të tij si dhe Driloni i pashoq, në freskinë e të cilit dreka e ngrënë së bashku e shtonte frymën e vëllazërisë. Pasditen e datës 18, pastaj, morëm drejtimin për në Korçë, qytet i cili nuk e di pse gjithnjë ka patur një ngjashmëri me Shkodrën tonë, si në aspektin kulturor ashtu edhe në atë politik. Vizita në Muzeun Kombëtar të Artit mesjetar ishte një soditje e misterit të fesë sonë e shprehur nëpërmjet ikonave të realizuara nga Onufri dhe shkolla e mëvonshme e tij.

Por na u desh të mjaftoheshim me një ndalim të shpejtë në Katedralen madhështore Ortodokse të këtij qyteti, sepse një tjetër takim shumë i dëshiruar nga të gjithë ne ishte arsyeja e vërtetë përse shkua në këtë qytet. Metropolit i Korçës, Imzot Joan Pelushi na priti me shumë dashamirësi në shtëpinë e tij. Takimin me këtë Ipeshkëv Ortodoks të gjithë e përjetuam thellë, jo vetëm për shkak të vëllazërië së madhe që ai shprehi ndaj nesh, por edhe për shkak të fjalëve sa të thjeshta aq edhe të thella e të mençura që ai na tha.

Pastaj rrugëtimi ynë do të vazhdonte drejt qytetit të bukur të Ohrit në Maqedoni. Ndalesa e parë në shtetin fqinj u bë në manastirin e njohur të Shën Naumit, nga ku u nisën një numër i madh murgjish për ungjillëzimin e vendeve sllave. Më pas rrugëtimi ynë vazhdoi drejt

Pas diskutimeve në Asamble të Përgjithshme puna vazhdoi në gupet e veçanta, ndër të cilat u shpërndanë të gjithë meshtarët dhe vazhduan diskutimin për aspekte të ndryshme të kujdesit baritor si dhe për një mirorganizim dioqezan në nivele të ndryshme. Më pas kremtuan së bashku me Arqipeshkvin meshën e shenjtë në të cilën veç falenderimit të Hyjit, bashkësitë famullitare paraqitën në lutje të gjitha dëshirat që janë në zemrat e atyre, që duke i shërbyer Mbretërisë së Zotit i shërbejnë edhe vëllezërve e motrave. Asambleja dioqezane është një moment i rëndësishëm për jetën e kishës dioqezane dhe në këtë pikëpamje meshtarët dhe Arqipeshkvi shfrytëzuan rrethanën dhe ndër të tjera vendosën që e kremtja e Korpit të Krishtit edhe në Dioqezën tonë të kremtohet jo më të enjten (që ruhej sipas traditës), por vetëm të dielën dhe atë ditë mbasdite në qytetin e Shkodrës do të zhvillohet procesioni tradicional.

brendisë së qytetit ku edhe u pritëm në ambjentet e Kishës Katolike të ritit bizantin. Dita jonë përfundoi me kremtimin e Meshës së shenjtë të udhëhequr nga Ipeshkvi ynë Mons. Angelo Massafra. Të nesërmen patëm mundësinë të vizitonim disa nga vendet më domethënëse të këtij qytetit me origjinë shumë të lashtë. Ndër këto ia vlen të veçohet vizita në kishën e Shën Panteleonit dhe Shën Klementit, vend ku edhe preheshin eshtrat e këtij të fundit. Ishte prekëse të vizitoje ambjente të tilla, të cilat ishin dëshmi e gjallërisë së madhe që ka patur kisha në shekullin e X nën udhëheqjen e këtyre barinjve vërtet të zellshëm. Gjallëria që ata kishin futur në kishën e asaj kohe në ato vende, ishte bërë edhe forca për të ungjillëzuar popuj të tjerë në të ardhmen. Si njerëz të thirrur të jemi në shërbim të Ungjillit, kishim shumë për të mësuar nga shembulli i këtyre shenjtërve me zemër të madhe e me fe të përnjëmendtë. Luteshim së bashku, bisedonim me njëri-tjetrin, shprehnim habinë tonë për këtë apo atë vend që vizitonim, qeshnim. E ishte bukur kur, gjatë rrugës për në shtëpi, të gjithë kërkonim që raste të tilla duhej t'i organizonim pak më shpesh.

Simpozium Ndërfetar, “Misteri dhe frytet e Lutjes”

Fra Paolo, dom Kristjan Marku

Më datë 14 maj 2018, është zhvilluar Simpoziumi i VI-të Ndërfetar në ambiente e Seminarit Ndërdioqezan Shkodër në bashkëpunim me Departamentin e Shkencave Islame “Kolegjin Universitar Beder” me “Akademinë Teologjike Orthodhokse Durrës” dhe Instituti Teologjik Katolik "Zonja e Këshillit të Mirë". Takim i organizuar mes tri palëve në nivel Akademi mes tre shkollave Teologjike, me temë: "Misteri dhe frytet e Lutjes". Edhe një herë në këtë takim është vënë në dukje harmonia që qëndron mes komuniteteve Fetare në Shqipëri. Përballë sfidave dhe vështirësive që bota sot na propozon, një shoqëri gjithmonë e më shumë e shekullarizuar dhe ateiste, është e nevojshme që të gjithë ne të jemi të bashkuar, për t'i dëshmuar asaj të vërtetën, dhe që ne të angazhohemi më shumë për paqen dhe drejtësinë në botë. Ky simpozium organizohet në vazhdimësi të tre takimeve që ishin realizuar më parë mes tre Akademive.

Dialogu teologjik u mbajt rreth temës "Lutja dhe jeta". Tema u zhvillua prej teologëve të institucioneve akademike fetare: diakoni Spiro Kostoli, himnolog pranë akademisë Ortodokse “Ngjallja e Krishtit” (Sh.Vlashi - Durrës), Xhemali al-Safert, lektor pranë Fakultetit të Shkencave Islame të Universitetit Beder (Tiranë), dhe Atë Mario Imperatori SJ, drejtor i studimeve, historian dhe profesor i teologjisë dogmatike pranë institutit filozofik-teologjik “Zoja e Këshillit të mirë” të Seminarit Ndërdioqezan Shkodër.

Simpoziumi u moderua prej p.Imperatorit, i cili, në hapjen e seancës, nënvizoi praninë e dy feve, dhe jo tre: ajo e krishterë dhe ajo myslimane. Prof. Spiridhoni zhvilloi ligjeratën e parë duke paraqitur pikat tipike të jetës së lutjes sipas traditës së krishterë bizantine, shumica e të cilave - siç vuri në dukje p. Imperatori - bashkëndahen plotësisht edhe prej perspektivës katolike. Në veçanti, himnologu ortodoks, theksoi rolin e lutjes liturgjike të orëve (7 herë në ditë në manastire, 5 herë në ditë në kisha të tjera). Një rol kyç në lutjen e të krishterëve ortodoksë e zënë ikonat e shenjta, d.m.th. imazhet e Krishtit, Virgjëreshës dhe të shenjtoreve të cilët - sipas teologjisë lindore - janë një mjet efikas për adhurimin e të Vetmit Zot, Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt. Ai që përpara absolutisht i padukshëm dhe i papërfytyrueshëm, tani, pas mishërimit të Birit të Hyjit, ai ka fytyrë njerëzore: fytyrën e Jezu Krishtit. Me hyrjen e Krishtit në botë, edhe lënda e krijuar është shenjtëruar dhe hyn në shërbim të adhurimit shpirtëror të të krishterëve.

Pas pedagogut ortodoks, hoxhë Xhemali al-Saferti, mbajti ligjëratën e tij në gjuhën arabe, me përkthyes. Profesori paraqiti lutjen islame të përshkruar me termin "dua". Nuk bëhet fjalë për faljen e përditshme dhe të detyrueshme (namaz), por për lutjen spontane që çdo besimtar mund t'i drejtojë Zotit në çdo kohë dhe çdo vend. "Dua-ja" është lutje falënderimi ose kërkitimi. Besimtari mysliman ia beson të Madhit Zot çdo nevojë, duke iu drejtuar atij me emrat e shenjtë të zbuluar në Kuran: Ai është Allahu, Zoti Dëgjues. Sigurisht çdo kohë dhe çdo vend janë të përshtatshëm për t'u lutur, por tradita siguron që lutjet pranohen sidomos në disa momente dhe vende të veçanta: kur bie shi, ose gjatë pjesës së fundit të natës dhe në vende të shënuara prej vuajtjes, p.sh. në mes të të varfërve dhe të të sëmurëve, duke ushtruar mëshirë ndaj tyre. Hoxha, gjithashtu, vuri në dukje se shokët e parë të Muhamedit i kërkonin profetit të tyre që ai të ndërmjetësonte për ta: ai u përgjigjej se me siguri do ishte lutur, por përgjëruesi duhet të jetojë denjësisht me drejtësi dhe besim. Megjithatë ndërmjetësimi, lutja reciproke rekomandohet fort. Në ditën e gjykimit universal, vetë profetët do të dalin pajtorë për besimtarët përpara Zotit, duke

kërkuar për ta mëshirë dhe shpëtim. Hoxha përfundoi ligjëratën duke kërkuar edhe lutje për vete dhe duke siguruar lutjen e tij për të gjithë, për paqe dhe bekim prej Zotit.

Atë Mario Imperatori, drejtor i Institutit katolik, zhvilloi ligjëratën e fundit, duke paraqitur jetën dhe martirizimin e shtatë murgjëve benediktin të manastirit Cistercian të Atlas-it, në Algjeri. Në gjurmët e Charles de Foucault, murgjit jetuan shumë vite në mes të popullit mysliman, duke dhënë dëshminë e zemërbutësisë dhe të solidaritetit me popullin, sigurisht jo duke shpallur besimin e krishterë me fjalë, por me jetën e përbashkët, me punën e tyre serioze, me heshtjen e tyre, me kërkimin e Zotit të vetëm përmes lutjes dhe dashurisë për çdo njeri. Situata politike u bë gjithnjë e më serioze dhe e rrezikshme: Forcat socialiste dhe panarabiste islamike, të nxitura nga interesat ekonomike dhe politike ndërkombëtare (duke përfshirë edhe interesat perëndimore), brenda disa muajsh goditën mizorisht popullsinë algjeriane. Edhe bashkësia murgjërë dhe ipeshkëvi katolik qenë viktimë të dhunës, së bashku me popullin mysliman algjerian. Duke lexuar ditarët e murgjve dhe kronikat e manastirit, zbulohen dy aspekte veçanërisht interesante. Së pari, murgjit kishin themeluar një grup lutjeje ndërfetar dhe ndër-monastik, së bashku me disa dervishë mysliman prej tarikatëve sufi. Aspekti i dytë: murgjit, kishin zgjedhur të qëndronin në Algjeri, si paqebërës, pikërisht me anë të lutjes për dhe me popullin mysliman. Në ditarët shpirtërorë të murgjve lexojmë se me anë të lutjes dhe të faljes paraprake për përndjekësit, për vrasarët, për ata që ndoshta një ditë do t'i kishin vlarë ata vetë (siç ndodhi), ata kuptuan gradualisht jetën e tyre të krishterë si një thirrje për bashkim me Krishtin, Qengj i therur i Librit të Zbulesës. Pra, një jetë lutëse, gjak i dhuruar, i ofruar paraprakisht, për faljen dhe për pajtimin, jeta e krishterë si priftëri ndërmjetësuese dhe pajtuese. Fr. Christian de Chergé, eprori i murgjëve, në testamentin shpirtëror, parashikon martirizimin e vet dhe me qetësi serioze u thotë “faleminderit” vrasësve të tij të ardhshëm, duke e vënë veten në të njëjtën anë me ata: ana e të gjithë mëkatarëve, si cubi i falur prej Krishtit të kryqëzuar.

Ligjëratat e simpoziumit, jo në mënyrë të parapërgatitur, kanë pasur një farë lidhje spontane dhe harmonike dhe shumë koherente: lutja si shprehje e besimit përçarë prej Etrve dhe se si kërkim i bashkimit personal me Hyjin; lutja si shprehje e dashurisë për Krijuesin dhe ndërmjetësimi si ndihmë reciproke; në fund lutja si adhurim i të Vetmit Zot dhe si ndërmjetësim për të gjithë njerëzit, madje edhe përtej përkatësive fetare. Ndërmjetësimi që bëhet falje, vetë-flijimin: lutja shndërrohet në gjak pajtues dhe jetëdhënës, në pasion për njësimin e familjes njerëzore, vëllazëri universale falë flijimit të Qëngjit.

Ndryshe prej herëve të tjera këtë vit kemi pasur fatin që të tre komunitet të zhvillojmë një moment lutjeje së bashku, secili sipas traditave të veta, në ambientet e burgut tek ish dega e brendshme. Mbas këtij momenti lutjeje jemi spostuar për një vizitë në ambientet e muzeut dioqezan pranë katedrales së Shkodrës. Dhe së fundmi kemi dëshirë që të falënderojmë Hyjin për këtë mundësi që na ka dhuruar, për t'u takuar së bashku, dhe për të dialoguar ndërmjet nesh. Dhe një falënderim i përzemërt në emrin e Atë Marios, Drejtor i Institutit Filozofik- Teologjik Shkodër, shkon edhe për Seminarin Ndërdioqezan të cilët në kanë mirëpritur edhe me një drekë të cilët na e kanë ofruar nga bujaria e tyre. Zoti bëftë që kjo vëllazëri dhe ky bashkëpunim të rritet më shumë.

Kampe verore në Arqidioqezë

Kamp veror për të rinjtë e famullisë së “Shën Shtjefnit” Shkodër

Nga data 2 deri më datën 6 korrik, në Qendrën Rinore “Dom Gianni” në Rrjoll u zhvillua kampi me të rinjtë e famullisë së “Shën Shtjefnit”. Pjesëmarrës ishin më shumë se njëzet e pesë vetë të cilët përgjatë ditëve të formimit diskutuan mbi tema të ndryshme, nën drejtimin e dom Vlashit, famullitarit të Shkodrës.

Ditën e parë, tema e diskutimit ishte “Askush nuk është aq i varfër sa mos të ketë diçka për të dhuruar”. Të ndarë në grupe, të rinjtë e kampit reflektuan rreth kësaj teme thujse gjatë gjithë ditës dhe, në mbrëmje atë çfarë kishin kuptuar prej saj e shfaqën e mënyra të ndryshme, dikush me ese, dikush me pantonimë apo nëpërmjet artit pamor me pikturë e instalacion.

Ajo çfarë u diskutua ditën tjetër kishte të bënte me gëzimin; “Më i gëzuar është njeriu kur jep apo kur merr?” si dhe “Çfarë është gëzimi?”. Të rinjtë, duke mirëpritur një temë të tillë diskutimi, punuan gjatë me veten dhe dolën në konkluzione nga më të ndryshmet. Nga ballafaqimi i tyre në fund të ditës, një ide për gëzimin dhe dhurimin u kristalizua në mendjet e tyre.

Sigurisht, në një kamp të tillë nuk mund të mungonte diskutimi mbi një pjesë të Ungjillit. Kështu, Ungjilli sipas Mateut, 7;7 ishte ajo çfarë u diskutua ditën e fundit. “Lypni e do t'ju jepet, kërkonti dhe do të gjeni, trokitni e do t'ju çelet.” Nuk kishte se si të mbyllej më bukur një kamp i tillë se sa me një diskutim mbi këtë varg të Ungjillit, varg që për një pjesë të madhe të njerëzve është burim frymëzimi dhe moto jete.

Çdo ditë para dreke, në kishën e Rrjollit kushtuar Shna Prendës kremtohej mesha dhe bëhej një predikim interaktiv ku nuk fliste vetëm meshtari, por bashkë me të pranishmit diskutohej mbi Fjalën e Zotit dhe atë çfarë ajo ka dashur të na përcjellë.

Formimi dhe mesha, të bashkuara me natyrën aq paqësore të Rrjollit qenë përbërësit e një kampi të këndshëm që shkoi shumë mirë.

Grupi pjesëmarrës

Kamp veror për aktivistë të famullisë së “Shën Mëhillit” Rragam

Me datë 1-6 korrik, famullia e “Shën Mëhillit” Rragam ka organizuar një aktivitet veror me ne, të rinjtë që jemi të angazhuar në veprimtari të ndryshme në famulli si psh.: katekista, animatorë, grupi i korit, ministrantë si dhe të përfshirë te grupi i valles. Kjo iniciativë është ndërmarrë nga famullitari dom Gjovalin Sukaj dhe motrat Salvatoriane.

Qëllimi i këtij kampi nuk ishte vetëm argëtimi, por mbi të gjitha një falenderim dhe rishikim i punës së bërë gjatë vitit. Nuk mungoi mesha dhe lutja, argëtimi dhe plazhi, dhe çdo ditë njëri nga grupet kishte rishikimin e ecurisë vjetore duke paraqitur problematikat, synimet, idetë dhe vizionet e reja. Disa momente të paharruara gjatë këtij kampi ishin dy të ftuarit specialë: Imzot Mons. Gjergj Meta me shembullin e jetës së tij na dha një mesazh se asgjë nuk është pamundur nëse ekziston vullneti dhe dëshira. E ftuara e rradhës ishte znj. Jozefina Topalli, e cila me eksperiencën e saj të jetës, në veçanti në fushën e politikës përçoi te ne një person me ambicie të madhe që nuk dorëzohet lehtë. Filma të ndryshëm që lidheshin me takimet e bëra si dhe lojrat e organizuara në mbrëmje ishin pjesë e çdo dite.

Në fund të kampit kemi bërë një bashkëndarje të përgjithshme duke dhënë secili përshtypjen e vet lidhur me ecurinë e kampit, si dhe një pjesë e pranishme e grupit të valles paraqiti disa kërcime për argëtim të përbashkët. Mbetëm të gjithë të kënaqur dhe ishim mirënjohës ndaj famullitarit dhe motrave për këtë iniciativë nxitëse për të rinjtë e famullisë.

Ema Hila & Esmeralda Kola

Kamp veror organizuar nga “Malteser Shqipëri”

Rreth 200 fëmijë marrin pjesë çdo vit në Kampin Veror, organizuar nga Malteser Shqipëri. Një nga programet e rëndësishme të Malteser Shqipëri me komunitetet në nevojë, që në vitin 2001, është Kampi-Shkolla Verore në plazhin e Velipojës. Për 18 vite me radhë, fëmijë romë, egjiptianë, fëmijë nga zona të thella malore, nga Tropoja, Lezha dhe Shkodra, shijojnë pushimet verore, duke u zbavitur, duke mësuar, dhe duke krijuar miqësi të reja, nën kujdesin e stafit dhe vullnetarëve të Malteser.

Kampi-Shkolla Verore 2018, organizuar në plazhin e Velipojës gjatë muajit korrik, ka mirëpritur rreth 200 fëmijë romë dhe egjiptianë, fëmijë nga Lezha dhe Shkodra, të cilëve u është dhënë mundësia që të shijojnë pushimet verore, të munguara prej familjeve të tyre për arsye ekonomike dhe sociale. Kampi zgjat një muaj, pjesëmarrësit janë të ndarë në tre turne, me 75 fëmijë dhe 20 vullnetarë për turn. Gjatë këtyre 18 viteve kemi mirëpritur gjithsej 3200 fëmijë në nevojë.

Malteser Shqipëri është një OJF shqiptare. Është themeluar nga Malteser Hilfsdienst në Gjermani dhe vepron në Shqipëri që nga viti 1995. Me qendër në Shkodër, aktiviteti i saj fokusohet në fushën mjekësore, sociale dhe të mbrojtjes civile. Malteser Shqipëri ka rreth 100 vullnetarë aktivë të cilët shërbejnë në baza vullnetare. Vullnetarët janë trajnuar nga organizata dhe janë të aftë të marrin përgjegjësi në fushat në të cilat organizata vepron. Ata janë trupi vital i Malteser Shqipëri dhe suksesi u kushtohet atyre. Malteser Shqipëri është pjesë e shërbimit lehtësues të Urdhrit të Maltës në mbarë botën. Është krijuar dhe shërben në bazë të përvojës së Malteser Gjermani. Është gjithmonë i angazhuar mbi vlerat e krishtera dhe principet humanitare për të ndihmuar njerëzit në nevojë. Ashtu si edhe gjatë shekujve Malteser Shqipëri zhvillohet dhe rritet, frymëzuar nga motoja “*Tuitio fidei et obsequium pauperum*” – “Dëshmia e Besimit dhe ndihma për nevojtarët”.

Ersida Kurtaj

Kamp veror për të rinjtë e famullive Bardhaj dhe Oblikë

«*Jemi të krijuar nga e njëjta Lëndë me Yjet* », ishte kjo tema që udhëhoqi kampin veror, organizuar nga etërit Orioninë. Në veri të Shqipërisë ka male të mrekullueshme ende të pashkelura nga njeriu, Dioqeza e Shkodër-Pult ka një shtëpi në Razëm, një vend shumë i bukur në rreth 1000 metra mbi nivelin e detit dhe i rrethuar nga pyjet e ahut dhe pishave. Me 30 djem, nga Bardhaj dhe Oblika meditonim, luteshim, luanim, zbuluam madje vende të bukura.

Ne, Don Rolando, kleriku Dritan Boka dhe animatori i ri Donal Vulaj udhëhoqëm të rinjtë të reflektojnë mbi idealet e larta që kanë ndezur në zemrën e të riut Luigi Orione dëshirën, gëzimin, entuziazmin për të ndjekur Zotin dhe të përkushtohesh për edukimin e rinjve, për të mbështetur të varfrit dhe të anashkaluarit. Freskia e malit me peisazhet e tij magjepsëse ka ndihmuar shumë për të kuptuar bukurinë e së mirës që të gjithë mund ta kuptojnë menjëherë, si Luigi Orione.

Bashkëpunimi, lutja, shërbimi, pastrimi i shtëpisë dhe mjedisit, mbrëmjet e organizuara së bashku na kanë bërë të përjetojmë "sa mirë dhe bukur është të jemi së bashku si vëllezër".

Ne mund të shkëlqejmë si yjet e qiellit natën në Razëm: spektakël i jashtëzakonshëm. Ditët fluturonin me ngut ... frytet shpresojmë të jenë të bollshme dhe të qëndrueshme.

Don Rolando Reda

Kupa Imzot Lucjan Avgustini

Përmes veprës dhe fjalës, Imzot Lucjan Avgustini na ka lënë shumë. Një ndër to është edhe thënia : “Sporti instrument i mirë i edukimit!” E pikërisht mbi këtë moto, që prej një jave, Caritas Dioqezan Sapa organizoi kompeticionin e radhës, Kampionatin dioqezan të futbollit për moshat 10-12 vjeç. Me pjesëmarrjen e 10 famullive, ky kampionat u zhvillua në parametrat bashkëkohore të lojës, ku skuadrat u ndeshën me njëra-tjetrën duke eliminuar kështu skuadrat më të dobëta deri sa arritën në ndeshjen finale. Finalja u ndesh mes skuadrave të famullisë së Shën Nikollit Vau Dejës dhe famullisë së Shën Palit Hajmel -Nënshat. Pas një loje të mrekullueshme mes këtyre dy skuadrave, fituese u shpall skuadra e Vau Dejësit, nën drejtimin e famullitarit dom Mark Shtjefni, e cila u nderua me kupën “Imzot Lucjan Avgustini”. Ishte pikërisht ky kampionat dedikuar ish-ipeshkvit të Sapës, Imzot Lucjan Avgustinit. Nga ana tjetër edhe ipeshkvi i vendit, imzot Simon Kulli, vlerësoi shumë këtë aktivitet, ku Caritasi mundohet që të dhurojë vlerat e edukimit për brezat e rinjë edhe nëpërmjet sportit. Përveç ipeshkvit imzot Simon Kulli, mes autoriteteve ishin edhe përfaqësues të pushtetit lokal që ndoqën këtë event sportiv, përmes së cilës tregohet edhe një frymë e mirë bashkëpunimi mes institucioneve në rritjen, edukimin dhe qytetarinë e treguar për anëtarët e komunitetit ku jetojmë. Vlen të përmendet se në këtë kampionat ku u luajtën ndeshjet, e rëndësishme është edhe ana miqësore që u shfaq mes fëmijëve, gjë e cila tregon vlerat humane dhe njerëzore që kisha është munduar ti edukojë gjithmonë me këto ndjenja. Në fund të takimit, imzot Simon Kulli i dhuroi kupën e kampionatit skuadrës fituese të Vau-Dejësit, dhe bashkë me të edhe mesazhin për të qënë gjithmonë përçues të dashurisë, paqes dhe mirësisë dhe ti transmetojmë këto vlera edhe tek të tjerët në çdo event ku ne bëhemi aktorë dhe promotorë. Meritë e veçantë ju takon ekipit organizator, drejtorit të Caritasit, z. Nikolin Lekaj, kordinatorit të projekteve z. Nest Marashi, të cilët me përkushtimin dhe punën e tyre të palodhur u japin jetë eventeve të ndryshme në dioqezën e Sapës.

Shugurimi meshtark i dom Zef Marku

*“Goja ime do të shpallë drejtësinë tënde, Gjithë ditën shpëtimin tënd.
Ti më ke mësuar, o Hyj, që prej rinisë sime dhe ende sot i kumtoj mrekullitë e tua”.
(Ps 71, 15-17)*

Të shtunën e 23 qershorit 2018, Dioqeza e Sapës ka gëzuar në të kremten e Shugurimit Meshtarak të diakonit dom Zef Marku. Me falenderimin ndaj Zotit, Atit të mëshirshëm që zgjedh vazhdimisht shërbëtorë për të korrat e veta, mbarë grigja e Sapës u bashkua në Katedralen “Shën Tereza e Kalkutës” në Vau-Dejës, për ta jetuar këtë ditë hiri që vetë Zoti i dhuroi kësaj grigje. Për të bashkëndarë gëzimin e shugurimit meshtarak të dom Zefit, me ftesë të ipeshkvit të vendit, imzot Simon Kullit, ishin të pranishëm edhe Nunci Apostolik, imzot Chrales John Braën, Ipeshkvi i Rrëshenit, imzot Gjergj Meta, meshtarë e motra nga dioqezat e Shqipërisë, Kosovës dhe Malit të Zi, si dhe familjarë, miq e dashamir të dom Zefit. Pas shpalljes së Ungjillit, në prani të popullit të Zotit, dhe të bashkremtuesve të tij, kandidati i përzgjedhur për shugurim, dom Zefi, i cili i thirrur nga Rektori i Seminarit “Zoja e Këshillit të Mirë” - Shkodër, dom Leonardo Falco, u paraqit para të gjithëve, dhe duke iu afruar Ipeshkvit me nderimin e duhur, u përgjigj me fjalët: Ja ku jam! Nëpërmjet kësaj përgjigjeje, kandidati i zgjedhur për Urdhërin e Presbiteratit, shprehi përpara Ipeshkvit e të gjithë të pranishmëve, vullnetin vendosës për të ushtruar gjatë gjithë jetës së tij ministerin meshtarak sipas qëllimit të Krishtit e të Kishës, nën drejtimin baritor të Ipeshkvit. Menjëherë pas këtij momenti, ipeshkvi shugurues, imzot Simon Kulli mbajti homelinë e rastit, ku mes të tjerave theksoi se “si të mos jetë kjo ditë e dhuruar prej Zotit, si mos të gëzohet sot ky vend e ky popull, i cili gëzon në këtë kishë katedrale të kushtuar Shën Nënë Terezës, që shugurohet një bir i kësaj famullie ku ka lindur, pagëzuar dhe është rritur. Jam shumë i gëzuar për këtë ditë në të cilën ti dom Zef kurorëzon “PO”- në tënde Zotit për gjithë jetën. Duke të të njohur, kjo “PO” e jotja ka qenë vërtetë me shumë këmbëngulje, sepse ke dashur ta njohësh Zotin dhe të jetosh me Zotin e ti shërbesh Atij. Ke këmbëngulur si Zakeu për të parë dhe takuar Jezusin. Dhe sot i dashur Zef, vetë Jezusi do vijë për vizitë në jetën tënde në një mënyrë shumë të veçantë përmes shugurimit Meshtarak. Pranoje plot gëzim si Zakeu dhe mbaje si mysafirin më të dashur në jetën tënde! Imzot Simoni duke vazhduar më tej, porositi dom Zefin se jeta meshtarake nuk është e lehtë: të pret kryqi e jo lulet dhe rehatia. Por gjej ngushëllim në praninë e siguruar nga vetë Krishti “unë jam me ju deri në të sosur të botës”! Ushtroje detyrën tënde meshtarake me përvujtëri dhe përsëritëri, duke i bashkuar besimtarët në një familje të vetme, për t'i drejtuar kah Hyji Atë, nëpërmjet Jezu Krishtit në Shpirtin Shenjt.. Gjatë shërbimit meshtarrak të jesh bukë që thyhesh për të tjerët, duar për ata që s'kanë duar, sy për ata që s'kanë sy, këmbë për ata që s'kanë këmbë”.

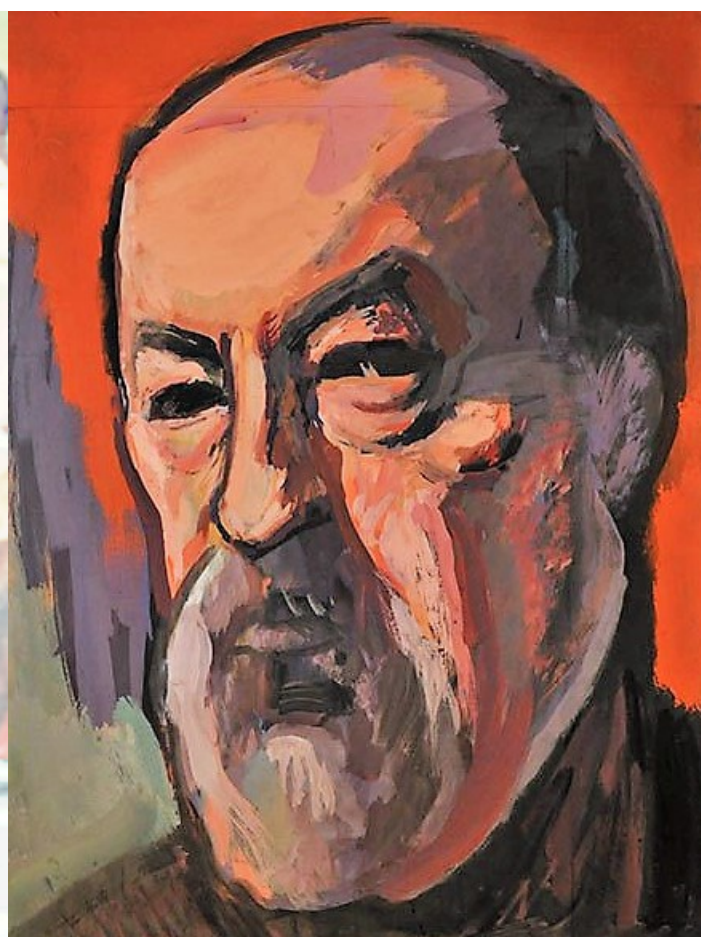
Më pas Imzot Simoni vazhdoi me ritet e tjera të Shugurimit të meshtarit të ri si dorëzimin e veshjes meshtarake, lyerjen krizmale dhe dorëzimin e bukës dhe të verës. Pikërisht në zemër të ritit të shugurimit të zgjedhurit iu dha dhurata e Shpirtit Shenjtë për shërbimin e meshtarisë (presbiterit). I zgjedhuri bëri premtimet e duhura sipas ritit, në të cilin premtoi se do të jetë gjithmonë e më ngushtë i bashkuar me Krishtin kryemeshtar, do ta kryejë shërbimin e Fjalës denjësisht e urtësisht, duke predikuar Ungjillin dhe duke qenë bashkëpunëtor i zellshëm i Ipeshkvit në kujdes të grigjës nën udhëheqjen e Shpirtit Shenjt. Ndërsa në liturgjinë eukaristike që vazhdoi si zakonisht, i urdhëruari ushtroi për herë të parë ministerin e tij duke bashkëcelebruar me ipeshkvin dhe me gjymtyrë të tjera të meshtarisë.

Nostalgi

Lin Delija - Autoportret

Shkodra

Bardhaj-Oblika

Rragami

Malteser

facebook

HAPËSIRË MEDIATIKE

Regjistrohu në kanalin tone!

NgjarjetKishaKatolikeShkoderPult

Do të gjesh video të ngjarjeve
më të rëndësishme të dioqezës

Drejtues
Imzot Angelo Massafra

Redaksia
Dom Gjovalin Sukaj

Lektore
Emanuela Marku Matija
Megan Cungu

Faqësja
Luigj Mila

Shtypshkronja
"Gjergj Fishta"
Lezhë